

descubre cómo los aparatos de óptica (calidoscopio, panorama, linterna mágica...) son, en realidad, una metáfora del espíritu humano y, finalmente, J. Rittaud-Huttinet analiza cómo se desarrollaron las primeras proyecciones públicas de cine en Francia pues suscitaron pánico, miedo... hasta llegar a las alucinaciones.

Con un prefacio de Max Milner y una conclusión de Philippe Hamon, un índice de autores y de nombres citados, el libro se acompaña también de una serie de fotografías de objetos pertenecientes al "Museo Nazionale del Cinema" de Turín, todo lo cual contribuye, más si cabe, a una lectura realmente agradable y sugestiva sobre la temática planteada.

Marta Giné Janer

**Jules Verne, *La volta al món en vuitanta dies*, Vicens Vives (col·lecció aula literària), Barcelona, 2001, edició, introducció, notes i activitats de M. Otero, traducció de N. Bittoun i J. M. Sala, il·lustració de R. Ingpen, 345 pàgines**

És segur que Jules Verne és un d'aquells escriptors que no necessiten presentació. Ha acompanyat la joventut (aquest és un dels tòpics que encara pateix) de moltes generacions des que va obtenir l'èxit literari amb les seves creacions anunciadores dels grans avenços científics del segle XX.

L'editorial Vicens Vives acaba de publicar una de les seves novel·les més conegudes: *La Volta al món en vuitanta dies*. L'interès, en part, d'aquest edició, avui en dia, quan la major part del jovent del nostre país no pot llegir l'obra en l'original francès, rau en el fet que s'adreça als escolars que podran així descobrir, com ho feren abans els seus pares, l'encant de la història de Phileas Fogg i el seu criat Jean Passepartout en emprendre un viatge al voltant del món per al qual disposen només de vuitanta dies, viatge en el qual no només hauran de superar els obstacles inherents al fet de descobrir civilitzacions allunyades, sinó en el qual també hauran de superar els paranys ordits per un detectiu que creu que Fogg és un lladre consumat.

Com a tal edició adreçada a estudiants, s'acompanya d'una introducció (a la biografia de l'autor i a la novel·la: personatges, estructura, estil i grans eixos temàtics), unes notes explicatives a peu de pàgina (tan de mots difícils com tot allò que ajuda a fer més entenedora una obra *allunyada* en el temps i en l'espai), així com d'una part final d'activitats didàctiques on la novel·la s'analitza des d'un punt de vista literari, històric i sociològic. Cal ressaltar la qualitat de la traducció portada a terme per N. Bittoun i J. M. Sala i el tipus de presentació tipogràfica, molt agradable, acompanyada de nombroses il·lustracions que atansen al lector, encara més fàcilment, al contingut de l'obra.

En definitiva, una novel·la que aconsellem, a més dels joves, a tots aquells que frueixen llegint històries d'aventures que descobreixen cultures i països exòtics, a les quals s'afegeix l'emoció d'una intriga i d'un suspens que dura fins al darrer capítol de la novel·la.

Marta Giné Janer

**Xavier Laborda, *Comunicació institucional i literatura de paperera*, Eliseu Climent editor (col·lecció Contextos nº 7) València, 2002, 227 pàgines**

Xavier Laborda és professor de lingüística a la universitat de Barcelona, especialitzat en l'estudi de la comunicació pública (cal ressaltar un altre llibre, *De Retòrica. La comunicació persuasiva*, Barcanova, col·lecció Biblioteca cultural, 1993) i ens ofereix en aquest llibre, de suggeridor títol, un estudi dels discursos polítics realitzats en l'àmbit municipal (alcaldes i autoritats consistorials) a Sant Cugat del Vallès durant la transició i la consolidació de la democràcia (és a dir, des de 1976 i fins a 1997).

Per al professor X. Laborda, són discursos menors, ínfims (calendaris municipals, salutacions dels programes de festa major, al·locucions a inauguracions...), destinats a anar a parar a la paperera però, tanmateix, són molt significatius i eficaços per a difondre una determinada ideologia i per a copsar la veritable història de la democràcia espanyola.

Amb una intel·ligent ironia, X. Laborda ens atansa, molt acuradament, a las característiques i estratègies comunicatives d'aquests documents i estableix la relació entre textos i imatges (i llur interpretació), també estudia la relació entre els textos de Sant Cugat i altres textos similars d'altres municipis i analitza, així mateix, la relació entre els textos de l'època democràtica i diversos textos de l'època franquista... descobrint d'aquesta manera llurs significacions polítiques, especialment en el cinquè capítol del llibre: "La política com a escriptura i publicitat".

Ens permetem citar-ne uns extractes, que permetran copsar la riquesa d'aquest estudi; afirma l'autor que aquests documents "divulguen un clíxé fantasiós i amaguen un problema sociològic i polític", a més de descobrir en les autoritats "una veritable exhibició de poligrafia" que fa que, de vegades, "l'exposició institucional destaca més pel continent que pel contingut", tot i que majoritàriament "l'alcalde fa didàctica de la seva intervenció administrativa amb una metàfora de mestre d'obres" que amaga una gran "ambició i perícia" puix palesa "la desproporcionada consciència dels seus èxits i el vergonyós oblit dels seus fracassos".

Suggestiu, subtil i encantador, el llibre ofereix una lectura molt agradable (i subversiva) alhora que hauria d'animar a realitzar estudis similars en altres



contrades per tal de poder arribar a conclusions generals sobre la "literatura de paperera" del país en l'època esmentada, puix que aquests documents, lluny de quedar arraconats i oblidats, permeten descobrir "el lluitament social i la legitimació cultural dels governants (...) reflex de les aparences mundanes, un pur i somrient simulacre de la democràcia representativa".

Marta Giné Janer

**Nobel-Augusto Perdu Honeyman & Javier Villoria Prieto (eds), *La traducción: puente interdisciplinar*, Servicio de Publicaciones de la universidad de Almería, 2001, 289 páginas**

Los objetivos centrales de este reciente libro ilustran la diversidad de las áreas de conocimiento que trabajan la temática de la traducción y la intensa actividad de un amplio grupo de profesores de una universidad joven (como es la de Almería) en este terreno.

En efecto, el volumen recoge colaboraciones de especialistas de lingüística (rol sagrado y profano del traductor en la antigüedad, contradicciones entre visión hebrea e islámica sobre la traducción), música (el traductor comparado con el intérprete musical), árabe (dificultades derivadas de creencias fundamentales sobre la lengua y argumentos extralingüísticos), filosofía (pragmática comunicativa y hermenéusis en traducción, la traducción dentro de una misma lengua), francés (problemas de verter poesía medieval francesa no sólo al español sino también al francés moderno, uso de traducción en didáctica de lengua científica, traducción como transmisión de cultura y relaciones de poder, pensamiento feminista), griego (Ovidio en Pedro Soto de Rojas) e inglés (manipulación, mecenazgos, traducción corporativa, traducción vehicular, falsos amigos en traducción de léxico penal, uso de traducción en didáctica de lengua extranjera, el poder falsificador en la profesión del traductor, contribución traductora de Pablo de Olavide).

En un estilo claro y didáctico, así como con un rico acompañamiento bibliográfico, los distintos autores ofrecen un surtido novedoso y original de artículos sobre las corrientes actuales de estudio y práctica de la traducción. Se aconseja a estudiantes de Filología, profesores del ámbito humanístico y traductores en general, así como para todas aquellas personas interesadas en reflexionar y descubrir cómo la traducción es un terreno de encuentro y convergencia de distintas culturas y, en ese sentido, una lección de tolerancia.

Marta Giné Janer

**Nothomb, Amélie, *Mercure*, Paris, Albin Michel, 1998.**

El impacto de la primera guerra mundial llevó a algunos intelectuales, principalmente de izquierdas, a reflexionar sobre qué camino debía seguir el mundo para evitar una barbarie semejante a la vivida. Entre ellos, Jean-Richard Bloch proponía como modelo del hombre moderno a un individuo que, por su formación, aunaría en sí mismo las virtudes de la civilización occidental tanto como las del universo oriental.

Se trataba de un objetivo ambicioso que no ha llegado a culminar según demuestra el acontecer diario, sobre todo en estos últimos meses. No obstante, existen contadas excepciones en las que la síntesis propuesta parece producirse. Una de ellas se encuentra en la joven escritora Amélie Nothomb. Es cierto que su trayectoria vital la predispone a manifestar una saludable amplitud de horizontes: de origen belga, esta hija de embajadores nace en Japón en 1967. Vive su infancia y adolescencia entre China y el Extremo Oriente hasta que, a los diecisiete años, conoce Europa. Es propensa a los viajes. En la actualidad se ha afincado en París aunque la magia de la capital francesa no baste para eclipsar su apego por Bruselas: en una de las entrevistas efectuadas, la novelista comparaba estas dos ciudades con la guerra y la paz respectivamente argumentando que vivir en París significa someterse a un combate continuo y diario.

Lo cierto es que esa *enfant terrible* de las letras irrumpió en el panorama francés en 1992 y desde entonces su reputación no ha dejado de crecer hasta el punto de que varias figuras del mundo de la música reclaman su verbo para componer las letras de sus canciones. Actualmente ha aceptado el mecenazgo de la joven cantante Robert, quien en su segundo álbum incluye una melodía escrita por su protectora.

Quienes la conocen la definen como una muchacha acomplejada y que tan sólo comienza a aceptarse físicamente a partir de los treinta, en parte, gracias a la escritura. Se ha comparado su actividad en este campo con la bulimia puesto que Nothomb suele escribir entre tres y siete novelas cada año, de las cuales únicamente una es publicada. De hecho, la mencionada enfermedad y su complementaria, la anorexia, forman parte de las reflexiones incorporadas al argumento de *Las catilinarias* donde la gordura despierta la agresividad de la escritora al plantear el dilema sobre el estado ideal de un cuerpo.

En su haber literario cuenta con *Hygiène de l'assassin* (1992), *Le sabotage amoureux* (1993), *Les combustibles* (1994), *Les catilinaires* (1995), *Péplum* (1996), *Attentat* (1997), *Mercure* (1998) y *Stupeur et tremblements* (1999), que recibió el Gran Premio de la Academia Francesa, además del Premio Internet (de lectores internautas), *Métaphysique des tubes* (2000). En nuestro país algunas de estas obras han sido traducidas al castellano por la editorial Circe y al catalán por Columna.

Sus obras suelen indagar en lo más recóndito del alma humana. En concreto nos centraremos hoy en *Mercurio y Estupor y temblores*. Como